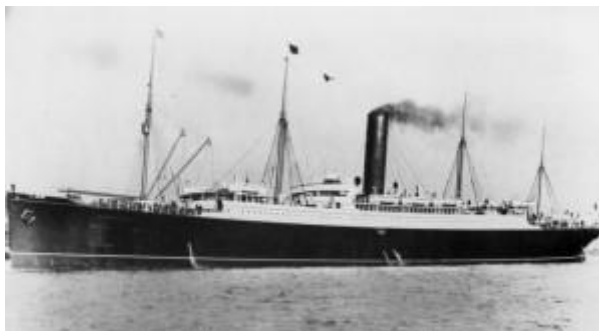

No era Ítaca, era el Carpathia

Habemus dèficit. Sembla que el govern espanyol ha decidit finalment quin ha de ser el sostre de dèficit per al conjunt de les comunitats autònomes l'any 2013: l'1,2%. Tot i això, a ningú se li escapa que probablement aquest no serà el sostre màxim i que el govern espanyol concedirà algunes dècimes més a aquelles comunitats que hagin estat més bones alumnes. El mateix ministre De Guindos, quan se li va preguntar per la possibilitat de flexibilitzar el dèficit, va afirmar que “valoraremos muy positivamente el esfuerzo de las comunidades autónomas”. Per tant, és possible que la Generalitat disposi d'algunes dècimes més de capacitat de dèficit.

Imatge del RMS Carpathia

El ball de números que hem presenciat els últims mesos fa necessari fer una ràpida fotografia de la situació actual: Recentment, el conseller Mas-Colell va anunciar que per a mantenir el dèficit registrat l'any anterior (2,1%) caldria reduir les despeses en 300 milions d'euros. Aquesta seria la retallada mínima que hauria de realitzar la Generalitat aquest any. No obstant això, val a dir que aquesta quantitat podria incrementar-se notablement si el conjunt de mesures impulsades per la Generalitat amb l'objectiu d'obtenir ingressos addicionals no tinguessin els resultats esperats.

A partir d'aquest punt, la necessitat addicional de reducció de la despesa dependrà de la divina voluntat de Madrid: un dèficit màxim de l'1,2%, com el que va anunciar el ministre De Guindos, implicaria realitzar una retallada total de les despeses de 1.714 milions d'euros –no és cap broma, els prometo que m'ha sortit aquesta quantitat. Aquest seria el sostre màxim de les retallades aquest any. Si Madrid finalment s'avé a cedir algunes dècimes més de dèficit –en contra del clam generalitzat de la resta de comunitats autònomes – i fixa un límit de dèficit per exemple, de l'1,7% (mig punt addicional), ens veuríem obligats a reduir les despeses en 930 milions^[1].

Per tant, el Govern del president Mas hauria d'elaborar uns pressupostos amb una reducció de la despesa pública que es mouria dins d'una forquilla entre 930 i 1.714 milions d'euros. Per tenir una visió global de la dimensió de la tragèdia, a aquesta quantitat se li haurien de sumar les registrades en els dos últims anys: 1.809 milions d'euros l'any 2011 i 1.460 milions d'euros més l'any 2012. Així, en els darrers tres anys (2011-2013), els catalans haurem suportat una reducció mínima de la despesa pública de 4.197 milions d'euros.

Segurament consideraran que aquestes quantitats han pogut afectar de forma determinant el potencial de creixement de l'economia catalana, per no parlar de l'impacte directe que ha tingut sobre el benestar de milers de ciutadans que viuen a Catalunya. I no estaran pas equivocats. Arribats a aquest punt, aquesta breu anàlisi també ens servirà per a contextualitzar la relació actual entre Catalunya i Espanya: el sacrifici realitzat pel conjunt de la societat catalana en els últims tres anys –estimat en 4.197 milions d'euros– el qual ha monopolitzat el

debat polític i social de la societat catalana durant aquest temps, només representa el 25,4% del dèficit fiscal que suporta Catalunya en un sol any (segons dades publicades recentment per la Generalitat de Catalunya, a l'any 2010 el dèficit fiscal català va ser de 16.543 milions d'euros).

I quina ha estat l'actitud del govern espanyol envers aquesta situació extrema? En primer lloc, quedar-se per a si mateix la immensa majoria del límit de dèficit fixat per Europa. Així, tot i que la despesa de l'Estat central representa el 53,5% de la despesa pública total, l'Estat s'ha autoconcedit el 66% del límit del dèficit públic. Aquest privilegi li ha permès realitzar un ajust de tan sols el 18,4% del total fet pel conjunt de les administracions públiques. Quina és la situació al nostre país? La despesa pública de la Generalitat representa el 6% del conjunt de les administracions públiques de l'Estat i, al contrari, les retallades que s'hi han fet aquest any equivalen al 17,3% de les realitzades per totes les administracions públiques.

En segon lloc, Madrid ha convertit el problema del dèficit públic en una arma per a afeblir l'autonomia de la Generalitat de Catalunya. Així, malgrat haver de suportar un dèficit fiscal monstruós –aproximadament el 40% dels impostos que es recapten a Catalunya no tornaran mai, ja sigui en forma d'inversions o de prestació de serveis- de l'incompliment reiterat de la disposició addicional tercera de l'Estatut (un deute valorat en 8.000 milions d'euros) i d'un dèficit sistemàtic d'inversions públiques per part del govern central... oficialment, l'any 2012 Catalunya va ser una regió deutora de l'estat espanyol. Aquesta és la perversió del sistema.

Aquesta situació ha portat a la majoria del poble català a pensar que s'ha arribat al final d'un camí i que se n'ha de iniciar un altre que culminarà amb la independència de Catalunya. No és estrany que, davant la dificultat del repte, moltes persones hagin trobat en les aventures del rei Ulisses per arribar a la seva enyorada illa –Ítaca– una metàfora idònia del procés d'autodeterminació.

Les evidències exposades en aquest article indiquen que, en la situació actual, l'autonomia catalana –ja considerada insuficient per molts catalans– s'enfonsa progressivament, tant a nivell polític com econòmic. En aquest context, i donat que recentment es van commemorar els 100 anys de l'enfonsament del Titànic, el símil entre aquest episodi i la situació actual de Catalunya resulta excessivament evident. Val a dir que, en aquell cas, va ser fonamental un nom: el Carpathia. Aquest va ser el nom del primer vaixell que va acudir a la crida de socors del malaurat transatlàntic i, gràcies a aquest, es van poder salvar milers de persones. Sincerament, si he de trobar una símil que representi la situació d'extrema emergència que viu actualment el país, m'inclino a pensar en la independència com el vaixell que ens rescatarà d'un destí funest assegura't, més que no pas com l'arribada a una illa paradisiàca situada en un extrem del mar Jònic. I, com en aquella dramàtica nit del 15 d'abril de 1912... com més aviat arribi, millor

^[1] A l'hora de calcular aquestes xifres, els autors s'han situat en l'escenari més optimista, maximitzant l'obtenció de ingressos fiscals per part de la Generalitat i minimitzant la necessitat de despeses extraordinàries. Altres estimacions calculen que les retallades per a l'any 2013 s'hauran d'incrementar, com a mínim, en 1.500 milions d'euros addicionals.

15/03/2013